

Protokoll

Ämne: Rådet för filmarvsfrågor - Rådsmöte 1/2020
Datum och tid: 2020-04-23, 10.00 – 12.00
Plats: via länk på Zoom

Närvarande: Susin Lindblom, ordförande (Dramatikerförbundet)
Stefan Baron (Film- & tv-producenterna)
Maria Bolme (Teaterförbundet)
Tommy Gustafsson (Filmvetenskaplig representant)
Karin Hermerén (Moderna Museet), suppleant (från § 6)
Göran Konstenius (Kungliga Biblioteket)
Anna-Karin Larsson (Filmform)
Thomas Nilsson (Sveriges Television) (till 8 § delvis)
Göran du Rées (Sveriges Filmregissörer)
Annika Tergius (Riksarkivet)

Samt:

Jon Wengström, seniorrådgivare Filmavet, adjungerad § 8
Anna Serner, vd, adjungerad från § 6 delvis
Mia Bartelson Enayatollah, Kommunikationschef, adjungerad från § 6 delvis
Mathias Rosengren, adjungerad chefsrepresentant
Elisabeth Bill, protokollförare

Frånvarande: Göran Hugo Olsson (Oberoende Filmars Förbund)

Datum: 2020-05-05

Rådet för filmarvsfrågor

§ 1 Ordförande öppnar mötet

Ordföranden öppnade mötet som på grund av läget med covid-19 sker på länk.

§ 2 Val av ny ordföranden

Som meddelats innan mötet sköts dagordningspunkten upp till höstens möte på grund av det uppkomna läget med covid-19.

§ 3 Anmälan av nya ledamöter

Punkten är ny på dagordningen som ett sätt att dokumentera nya ledamöter i och med att organisationerna numera utser sin egen ledamot.

Inga nya ledamöter anmäldes.

§ 4 Fastställande av dagordning

Material: Dagordning

Det anmäldes att Anna Serner kommer att delta på punkten 6 och informera om läget rörande covid-19. Även nya Kommunikationschefen Mia Bartelson Enayatollah kommer att närvara.

Beslut:

- dagordningen godkändes

§ 5 Val av justerare

Stefan Baron utsågs till justerare.

§ 6 Rapport från Filminstitutet

- inledare: Mathias Rosengren

Mathias Rosengren informerade om följande:

- Verksamheten på labbet startade 2012 när de kommersiella labben lades ner. Det är en liten enhet om tre personer varav en vakans. Med den småskaliga verksamhet som bedrivs idag har insetts att man mer

- måste kunna jobba som team och medarbetarna i högre utsträckning dela på arbetsuppgifter. Fokus behöver även ligga på vilka typer av arbeten som görs för att kunna göra så många som möjligt. Kommande 1,5 åren har man valt att enbart jobba med omkopiering av svartvit film ur perspektivet bevarande. Endast i undantagsfall kommer visningsmaterial tas fram och färgarbeten kommer att utföras av externa labb utomlands. Allt material som omkopieras analogt kommer även att scannas digitalt i 4K. Rekrytering pågår för vakansen. Utvärdering kommer att ske i slutet av 2021.
- Filmarkivet.se har lanserat karta över Sverige samt även en sektion för skolor, primärt för högstadium/gymnasium. Materialet är fritt att använda i undervisningen. Filmarkivet.se jobbar även med teman utifrån de världsminnesklassade arkiven som finns på KB (Astrid Lindgren, Dag Hammarskjöld) och Filminstitutet (Ingmar Bergman).
  - Sen förra året har Filminstitutet ett nytt filmpaket ute på svenska ambassader i samarbete med SI. De flesta titlar har digitaliserats av Filminstitutet. Fokus för paketet är kvinnliga regissörer. Paketet består av DCP i syfte att visas på biograf.
  - I senaste riktlinjebeslutet från regeringen fick Filminstitutet i uppdrag att redovisa hur en nationell inventering av innehavet av analog rörlig film kan genomföras och beräkna vad en sådan inventering kan kosta. Arbetet ska ske i samverkan med KB. Uppdraget knyter an till det uppdrag som gjordes tillsammans med KB för två år sedan där det konstaterades att en nationell inventering behövs. Lärdomar kan dras från Norge.

Vd Anna Serner anslöt till mötet och informerade om vad Filminstitutet gör i det uppkomna läget med covid-19. Filminstitutet har vidtagit åtgärder vad gäller stöden i flera omgångar för att se till att produktionerna ska vara i gång. Sparade medel har gått ut till ökade lanseringsstöd samt ökade utvecklingsstöd för både dokumentärfilm och spelfilm. Redan beslutade produktionsstöd som påverkats av pandemin har fått utökade stöd. Imorgon håller Kulturdepartementet pressträff med anledning av regeringens satsning om 500 mkr. Stödet avser att täcka intäktsbortfall för kulturevenemang under perioden mars till maj. Förutom Filminstitutet kommer medel att fördelas av Kulturrådet, Författarfonden och Konstnärsnämnden. Tillsammans förs dialog för att säkerställa att de olika aktörerna kompletterar varandra och inte överlappar. Fokus för Filminstitutet är att få ut medlen så snabbt och enkelt som möjligt så att pengarna gör största nytta. Tack vare den biografstatistik som Filminstitutet i nuläget har tillgång till kan ansökningsförfarandet

förenklas. Satsningen omfattar inte t.ex. produktionsbolag. Fortsatta diskussioner förs med regeringen. Anna Serner vill gärna ha in information om hur alla olika aktörer konkret påverkas av situationen. Myndigheten för kulturanalys (MYKA) har fått i uppdrag att följa utvecklingen och Filminstitutet kommer löpande att förse myndigheten med siffror.

Ordföranden lämnade därefter ordet till ledamöterna för att ge sin bild av hur de påverkas av det uppkomna läget. Stefan Baron tog upp att dialogen med Filminstitutet fungerar väldigt bra. Han ställde sig dock frågande till hur ökade kostnader ska landa samt hur uppskjutna produktioner ska kunna konkurrera med planerade produktioner. Thomas Nilsson tog upp hur deras anställda på SVT Drama flyttas över till nyhetsproduktion vilket kommer att märkas till höst/vinter. SVT har mycket äldre film i sina tablåer men väldigt lite aktuell film. De äldre filmerna går mycket bra. Maria Bolme framförde att många är frilansare och att det därmed inte går att spara genom att permittera. Göran du Rées anförde att det just nu är stor tillströmning till a-kassan vilket är svårt att lösa när många är frilansare. Susin Lindblom underströk att många av Dramatikerförbundets medlemmar hamnar helt utanför skyddsnetet, varför det är bra att regeringen valt att öronmärka en del av stödet till kulturskaparna genom Konstnärsnämnden och Författarfonden. På KB har digitala arkiv öppnats upp genom överenskommelse med Copyswede berättade Göran Konstenius. Detta för att forskare som inte annars kan ta sig till KB ska kunna ta del av materialet. Tommy Gustafsson berättade att alla universitet gick över till distansundervisning den 20 mars och att ansökningarna till hösten ökat med över en tredjedel. Anna-Karin Larsson berättade att Filmform på kort tid lanserats i digital version. Annika Tergius berättade att Riksarkivet dragit ner på öppettiderna men i övrigt har de inte påverkats som andra i rådet. Karin Hermerén tog upp att Moderna Museet söker publik på andra sätt än genom fysiska besök, bl.a. genom digitala soffvisningar.

Ordföranden betonade att det uppkomna läget har fått alla att jobba åt samma håll och samarbete. Det är ett annat samtalsklimat utan motsättningar, vilket är positivt. Hon påminde alla om att skicka in information till Filminstitutet.

Mathias Rosengren redogjorde därefter för hur situationen påverkat det dagliga arbetet på Filmavdelningen. Större delen av avdelningen jobbar hemifrån, men vissa verksamheter måste göras på plats. Dessa har delats upp i mindre arbetslag som turas om. Digitaliseringen har gått ner till 30–35

procents kapacitet varför prioriteringar måste göras. Avdelningen har även jobbat på att få hem utlånade filmkopior som befinner sig runt om i världen. Där man inte lyckats få hem kopior ställs krav på att de förvaras på ett bra sätt. Ca 170 filmkopior fanns på olika ställen i världen när detta hände. Avdelningen har även sänkt filmhyran. Biblioteket håller stängt men har utökat taket för Cineasterna. Cinemateket har börjat med visningar i strömmad form i samarbete med SF. Det kommer bli en film per vecka, totalt fyra, med start med Ingeborg Holm. Väldigt lärorikt som försök.

§ 7 **DSM-direktivets möjligheter för Filminstitutet**

- inledare: Susin Lindblom

Ordföranden Susin Lindblom gav en lägesrapport om genomförandet. Departementspromemorian som skulle varit färdig till sommaren kommer istället efter sommaren. Remisstiden kan bli förkortad. Rent generellt menar Susin Lindblom att Sverige redan har lösningar på plats inom den del av direktivet som har betydelse för filmvet. Positivt att den nordiska avtalslicensmodellen nu bekräftas. De mest kontroversiella punkterna handlar om plattformarnas ansvar. Där pågår fortfarande arbete med stark lobbying. EU följer noga utvecklingen i genomförandearbetet. En annan kontroversiell bestämmelse rör journalistiskt material. Från upphovspersonernas sida är en viktig fråga transparens; en rad regleringar syftar till att möjliggöra att dessa kan hävda sina rättigheter. Enligt Susin Lindblom kan det komma att bli lättare att lösa licensfrågor i framtiden. Det läge världen befinner sig i just nu påverkar förhållningssättet till material på nätet framöver. Mathias Rosengren tog upp att det för Filminstitutet vore av intresse att kunna publicera kommersiellt icke-tillgängliga verk, men om det ska lösas genom avtalslicenser är det svårare eftersom det blir dyrt.

§ 8 **FIAF – den internationella federationen för filmarkiv**

- inledare: Jon Wengström, senior rådgivare Filmarkivet

Jon Wengström berättat om den internationella federationen för filmarkiv, FIAF som sedan 1938 är en världsomspännande organisation. I nuläget finns 169 medlemmar i 75 länder. Organisationen bedriver främjandearbete. Medlemmar kan vara antingen nationella, lokala eller regionala arkiv, men de måste vara icke-vinstdrivande. Medlemmarnas

uppgift är att samla in, bevara och tillgängliggöra det globala filmarvet. Tanken med att skapa arkiv kom redan under sent 1800-tal. De första arkiven som etablerades och som fortfarande finns kvar i dag är arkiv i Ivry, Frankrike (ECPAD) och arkivet vid Imperial War Museum, London. Ursprunget till Filminstitutets arkivsamling är Svenska Filmsamfundet som bildades 1933. FIAF bildades för att verka för ett fritt utbyte av information, erfarenheter och material. FIAF arbetar aktivt globalt för att sprida kunskap. Jon Wengström berättade bl.a. om ett outreach-projekt i Mumbai och FIAF:s sommarskola. Alla har ett gemensamt ansvar att ta hand om vårt gemensamma filmarv. Digitaliseringen har påverkat markant.

Rådet tackade för en intressant och spännande presentation.

§ 9

Definition av filmarvet

- inledare Mathias Rosengren

Mathias Rosengren informerade om pågående arbete på Filminstitutet om definition av termen filmarv. Det finns inte mycket ledning i nuvarande eller tidigare filmpropositioner, däremot bygger de filmpolitiska målen på de kulturpolitiska. I kulturarvspropositionen hänvisas till att avgränsningar görs av de professionella på kulturarvsområdet. I linje med det behöver definitionen av filmarv tas fram av Filminstitutet. För att filmarvet fullt ut ska kunna räknas till kulturarv ser Mathias Rosengren att Filminstitutet behöver ändra sina processer för att därigenom kunna betraktas som en kulturarvsinstitution. Definitionen av filmarv är här central. Arbete pågår internt. Delvis nya styrdokument planeras till hösten. Rådets synpunkter kommer att inhämtas. Några organisatoriska effekter planeras inte. Som ett led av denna fråga har Filminstitutet nyligen blivit medlem i Sveriges Museer.

Rådet ser med intresse på arbetet och att frågan öppnar upp för nya tankar. Göran Konstenius tog upp själva begreppet film; vad som är film och vad som är rörlig bild. Koppling kan även göras till den pågående pliktexemplarsutredningen där definitionen av vad som utgör film är väsentlig.

Rådet återkommer till frågan vid nästa möte. Om så önskas kan rådets ledamöter ingå i arbetsgrupp.

§ 10   Nästa möte

Nästa rådsmöte hålls torsdagen den 22 oktober. Dagen planeras avslutas med gemensam middag.

§ 11   Övriga frågor

Inga övriga frågor togs upp.

§ 12   Mötet avslutas

Ordföranden tackade för mötet och avslutade detsamma.

Vid protokollet

Justeras

Elisabeth Bill

Stefan Baron